सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन,२०६४ को दफा ५ र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली,२०६५ को नियम ३ बमोजिम २०८१ साउन, भदौ र असोज महिनामा सम्पादित प्रमुख क्रियाकलापहरू (स्वतः प्रकाशन) को विवरण

प्रदेश लोक सेवा आयोग
लुम्बिनी प्रदेश
बुटवल, नेपाल

प्रदेश लोक सेवा आयोग
लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल

प्रदेश लोक सेवा आयोग
लुम्बिनी प्रदेश
बुटवल, नेपाल

१.पृष्ठभूमि :

नेपालको संविधानको भाग २३ धारा २४४ मा प्रदेश लोक सेवा आयोग सम्बन्धी व्यवस्था रहेको छ। यस संवैधानिक व्यवस्था अनुरुप प्रदेश लोक सेवा आयोगको गठन, काम, कर्तव्य र अधिकार सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७६ को दफा ३ बमोजिम प्रदेश लोक सेवा आयोग गठन भई आयोगको कार्यालय लुम्बिनी प्रदेशको बुटवलमा स्थापना भई सञ्चालनमा आएको छ। प्रदेश निजामती सेवा, प्रदेश प्रहरी सेवा, प्रदेश अन्य सरकारी सेवा र स्थानीय सरकारी सेवा तथा संगठित संस्थाको सेवाको पदमा उपयुक्त उम्मेदवारको छनौटमा स्वच्छता तथा निष्पक्षता कायम गरी योग्यता प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गर्दै सार्वजनिक प्रशासनलाई सक्षम, सुदृढ र सेवामुखी बनाउनका लागि गठन भएको हो। यसै गरी प्रदेश र स्थानीयस्तरमा उल्लेखित सेवाका विभिन्न सेवा समूहका पदहरूमा उपयुक्त जनशक्तिलाई आकर्षित गर्ने, परीक्षा संचालन गरी सिफारिस गर्ने कार्यमा निष्पक्षता, तटस्थता र योग्यता कायम गरी जनशक्ति व्यवस्थापनमा प्रदेश सरकारलाई सहयोग गर्ने उद्देश्यले प्रदेश लोक सेवा आयोग क्रियाशिल रहेको छ ।

२.दीर्घकालीन सोचः

प्रदेश सरकारको दीर्घकालीन सोच **"समृद्ध लुम्बिनी : आत्मनिर्भर प्रदेश"** अनुरुप लुम्बिनी प्रदेशमा गुणस्तरीय सेवा प्रवाहका लागि सक्षम र उच्च नैतिक चरित्र भएका जनशक्ति छनौट गरी प्रदेश सरकार र स्थानीय तहलाई सिफारिस गर्ने साथै प्रदेशमा सुशासन प्रवर्द्धनमा सहयोग गर्ने ।

३.उद्देश्यः

- प्रदेश निजामती सेवा, स्थानीय सरकारी सेवा र अन्य सरकारी सेवाको पदमा नियुक्तिका लागि उपयुक्त उम्मेदवार छनौट गर्न परीक्षाहरू सञ्चालन गर्ने ।
- परीक्षा पद्धतिमा सुधार गरी समसामयिक एवं वैज्ञानिक प्रणाली अवलम्बन गर्ने ।
- सेवा प्रवाहसँग सम्बन्धित समय सापेक्ष पाठ्यक्रम तर्जुमा गरी दक्ष उम्मेदवार छनोट गर्ने ।
- लोक सेवाका मूलभूत मान्यता : योग्यता प्रणाली, निष्पक्षता र स्वच्छतालाई सुदृढ र विश्वसनीय बनाउने।
- प्रदेश, स्थानीय तह र अन्य तोकिएको क्षेत्रमा जनशक्ति व्यवस्थापनमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने ।
- तोकिएका विषयमा सम्बन्धित निकायलाई परामर्श दिने ।

४.रणनीतिहरूः

- प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६ को दफा ६१ र ६२ मा व्यवस्था भए बमोजिम निर्माण गरिएका आयोगको नियमावली, कार्यविधि, मापदण्ड र निर्देशिकाको कार्यान्वयन तथा अद्यावधिक गर्दै जाने।
- आयोगको लागि आवश्यक हुने विभिन्न विषय क्षेत्रका विज्ञको रोस्टर सूची तयार तथा अद्यावधिक गर्दै जाने।

- प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवाका विभिन्न तहका पदको पाठयक्रम निर्माण र अद्यावधिक गर्दै जाने।
- आयोगको भौतिक पूर्वाधार, जनशक्ति र प्रविधिको विकास गर्दै आयोगको सक्षमता वृद्धि गर्ने।
- लोक सेवा आयोगका मूलभूत मान्यता, योग्यता, निष्पक्षता र स्वच्छतालाई सुदृढ र विश्वसनीय बनाउने ।
- गुणस्तरीय सेवा प्रवाहका लागि सक्षम, चरित्रवान र सामाजिक उत्तरदायित्व बहन गर्न सक्ने जनशक्ति छनोट गर्ने।
- प्रदेश सरकार र प्रदेश भित्रका स्थानीय तहहरूलाई सुशासन प्रवर्द्धनका लागि सहयोग गर्ने।

५.कार्यक्षेत्रः

प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६ को दफा ७ मा उल्लेख भए बमोजिम यस आयोगको कार्यक्षेत्र देहाय बमोजिम रहेका छन्

- प्रदेश निजामती सेवा र स्थानीय सरकारी सेवाको पदमा नियुक्तिका लागि उपयुक्त उम्मेदवार छनोट गर्न परीक्षा सञ्चालन गर्ने ।
- प्रदेश प्रहरी सेवा, प्रदेश अन्य सरकारी सेवा र संगठित संस्थाको पदमा पदपूर्तिका लागि लिइने लिखित परीक्षा सञ्चालन गर्ने ।
- प्रदेश निजामती सेवा, अन्य सरकारी सेवा र स्थानीय सरकारी सेवाका पदमा बढुवा गर्दा अपनाउनु पर्ने सामान्य सिद्धान्तका विषयमा परामर्श दिने ।
- संगठित संस्थाको सेवाका कर्मचारीहरूको सेवाका शर्त सम्बन्धी कानून र त्यस्तो सेवाको पदमा बढुवा वा विभागीय कार्यवाही गर्दा अपनाउनु पर्ने सामान्य सिद्धान्तको विषयमा परामर्श दिने ।
- प्रदेश निजामती सेवाको शर्त सम्बन्धी विषयमा प्रदेश निजामती सेवा वा पदमा नियुक्ति, बढुवा र विभागीय कार्यवाही गर्दा अपनाउनु पर्ने सिद्धान्तको विषयमा र प्रदेश सरकारी सेवाको पदमा ६ महिना भन्दा बढी समयका लागि नियुक्ति गर्दा उम्मेदवारको उपयुक्तताको विषयमा परामर्श दिने ।
- कुनै एक प्रकारको प्रदेश सरकारी सेवाको पदबाट अर्को प्रकारको प्रदेश सरकारी सेवाको पदमा वा अन्य सरकारी सेवाबाट प्रदेश निजामती सेवामा सरुवा वा बढुवा गर्दा वा कुनै प्रदेशको सेवाको पदबाट प्रदेश निजामतीसेवाको पदमा सेवा परिवर्तन वा स्थानान्तरण गर्दा उम्मेदवारको उपयुक्तताको विषयमा परामर्श दिने ।
- आयोगको परामर्श लिनु नपर्ने अवस्थाको पदमा बहाल रहेको कर्मचारीलाई आयोगको परामर्श लिनु पर्ने अवस्थाको पदमा स्थायी सरुवा वा बढुवा गर्नु पर्ने विषयमा र प्रदेश सरकारी सेवाको र स्थानीय सरकारी सेवाका कर्मचारीलाई दिइने विभागीय सजायको विषयमा परामर्श दिने ।

६. कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाहरू

आयोगले आफ्नो कार्यसम्पादनको सिलसिलामा हालसम्म प्रयोग गर्दै आएका कानून एवम् कार्यविधिहरू निम्न अनुसार छन्:-

- नेपालको संविधान

प्रदेश लोक सेवा आयोग लुम्बिनी प्रदेश बुटवल, नेपाल

प्रदेश लोक सेवा आयोग
लुम्बिनी प्रदेश
बुटवल, नेपाल

- निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा निजामती सेवा नियमावली, २०५०
- नेपाल स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ तथा नेपाल स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०५५
- कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५
- प्रदेश लोक सेवा आयोग (आधार र मापदण्ड निर्धारण) ऐन, २०७५
- प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६
- प्रदेश निजामती सेवा ऐन,२०८०
- प्रदेश लोक सेवा आयोग नियमावली, २०७६
- प्रदेश निजामती सेवा नियमावली,२०८०
- प्रदेश लोक सेवा आयोग (कार्यसञ्चालन) निर्देशिका, २०७७
- प्रदेश लोक सेवा आयोग बैठक सञ्चालन कार्यविधि, २०७६
- प्रदेश लोक सेवा आयोग परामर्श सम्बन्धी (कार्यविधि) निर्देशिका, २०८०
- प्रदेश लोक सेवा आयोगको पारिश्रमिक तथा दस्तुर सम्बन्धी मापदण्ड, २०७६
- प्रदेश लोक सेवा आयोगको आचार संहिता, २०७६
- परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा स्वास्थ्य सुरक्षा मापदण्ड, २०७७
- प्रदेश लोक सेवा आयोगको कार्यसम्पादनसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित ऐन, नियम र निर्देशिकाहरू
- निजामती सेवाका विभिन्न सेवा, समूह सञ्चालन सम्बन्धी प्रचलित ऐन तथा नियमावलीहरू
- लोक सेवा आयोगबाट प्रतिपादित विभिन्न सिद्धान्त र निर्णयहरू
- प्रदेश लोक सेवा आयोगका समय—समयका निर्णयहरू
- लोक सेवा आयोगको कार्यसम्पादनसँग सम्बन्धित ऐन, नियम र निर्देशिकाहरू

७. आयोगको मौजुदा अवस्था

➢ आयोगको गठन

- अध्यक्ष प्रा.डिलाराम भट्टराई
- सदस्य श्री बाबुराम गौतम
- सदस्य श्री डिम्पल गुरुङ्ग
- सचिव श्री चिरञ्जिवी पौडेल

८. संगठन संरचना तथा जनशक्ति विवरण

तालिकाः दरबन्दी र पदपूर्तिको अवस्था

प्रदेश लोक सेवा आयोग
लुम्बिनी प्रदेश
बुटवल, नेपाल

क्र.सं.	पद	सेवा	समूह	श्रेणी/तह	स्वीकृत दरवन्दी	पदपूर्ति संख्या	रिक्त दरवन्दी संख्या
१	सचिव	प्रशासन	सा.प्र.	एघारौं	१	१	०
२	उपसचिव/ व.उपसचिव	प्रशासन	सा.प्र.	नवौं/दशौं	२	२	०
३	शाखा अधिकृत/व.शाखा अधिकृत	प्रशासन	सा.प्र.	सातौं/आठौं	४	४	०
४	कम्प्युटर ईन्जिनियर	विविध	विविध	सातौं/आठौं	१	०	१
५	कानून अधिकृत	न्याय	कानुन	सातौं/आठौं	१	१	०
६	शिक्षा अधिकृत/व.शिक्षा अधिकृत	शिक्षा	शि.प्र.	सातौं/आठौं	१	१	०
७	वरिष्ठ प्रशासन सहायक/अधिकृत	प्रशासन	सा.प्र.	पाचौं/छैटौं	९	८	१
८	कम्प्यूटर अपरेटर/अधिकृत (कम्प्यूटर)	विविध	विविध	पाचौं/छैटौं	४	४	०
९	लेखापाल/अधिकृत(लेखा)	प्रशासन	लेखा	पाचौं/छैटौं	१	१	०
१०	ह.स.चा.			श्रेणी विहीन	५	५	०
११	का.स.			श्रेणी विहीन	४	४	०
		जम्मा			३३	३१	२

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेशबाट थप २ वटा कम्प्युटर अपरेटरको अस्थायी दरबन्दी थप भई कुल ३३ जनाको संगठन संरचना रहेको छ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

लुम्बिनी प्रदेश, बुटवल

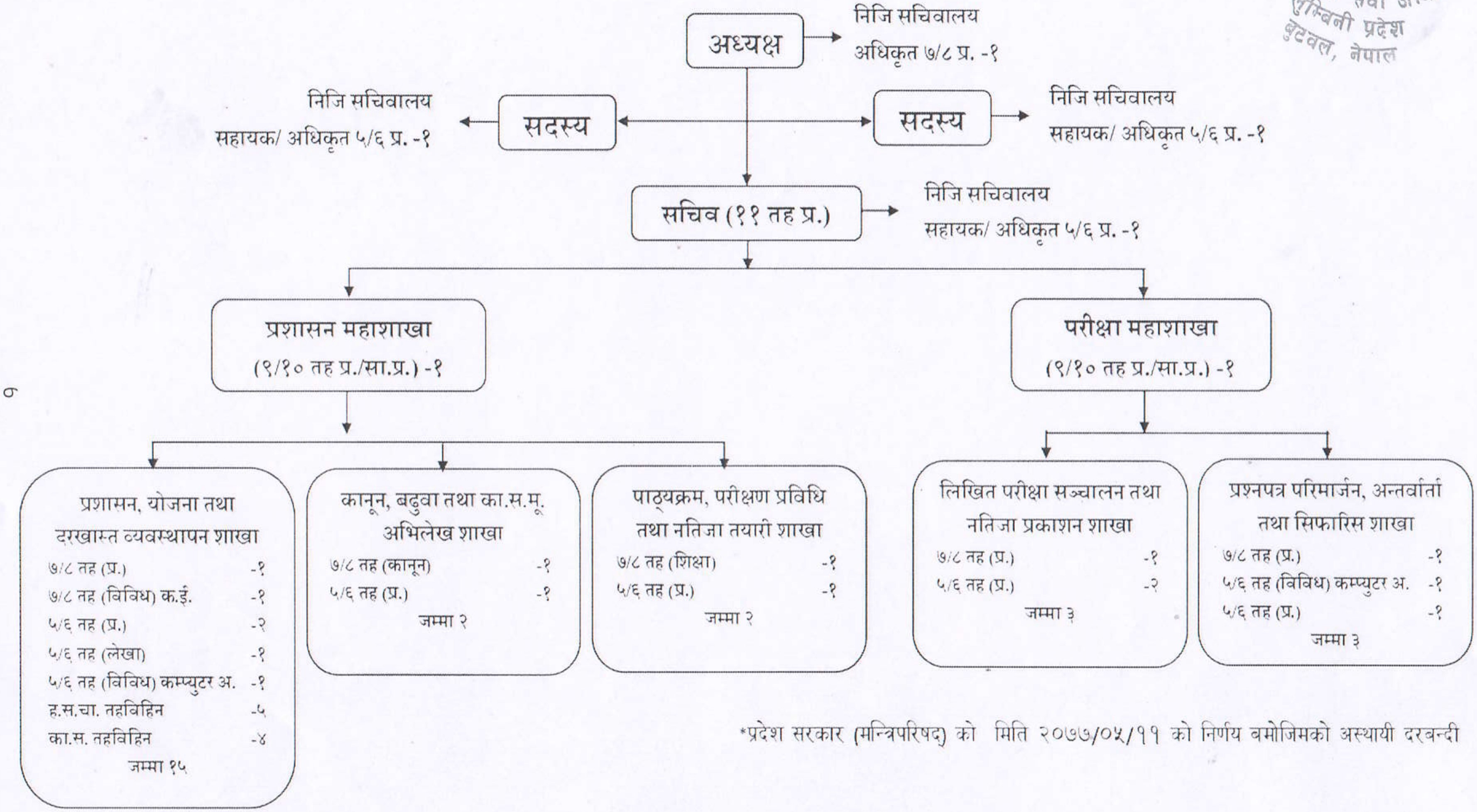

*प्रदेश सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७७/०५/११ को निर्णय बमोजिमको अस्थायी दरबन्दी

प्रदेश लोक सेवा आयोग
लुम्बिनी प्रदेश
बुटवल, नेपाल

९. आयोगको कार्यसम्पादनका आधारभूत सिद्धान्तहरू

आयोगले कार्यसम्पादन गर्दा स्वतन्त्र, निष्पक्ष तथा स्वच्छताको आधारमा योग्यता प्रणालीलाई प्रमुख प्राथमिकता दिई देहाय बमोजिमका मुख्य सिद्धान्तहरू अवलम्बन गर्नु पर्दछ । यसरी योग्यता, स्वच्छता र निष्पक्षताको जगमा उत्कृष्टताको मापन गरी प्रदेश सरकार र स्थानीय तहहरूलाई चाहिने जनशक्तिको छनौट तथा सिफारिस गर्ने कार्यमा प्रदेश लोक सेवा आयोग प्रतिबद्ध भइ कार्यसम्पादन गर्नु आयोगको दायित्व हुन्छ । लोक सेवा आयोगका स्थापित सिद्धान्तहरूलाई प्रदेश लोक सेवा आयोगले अनुसरण गरी काम गर्नु गराउनु पर्छः-

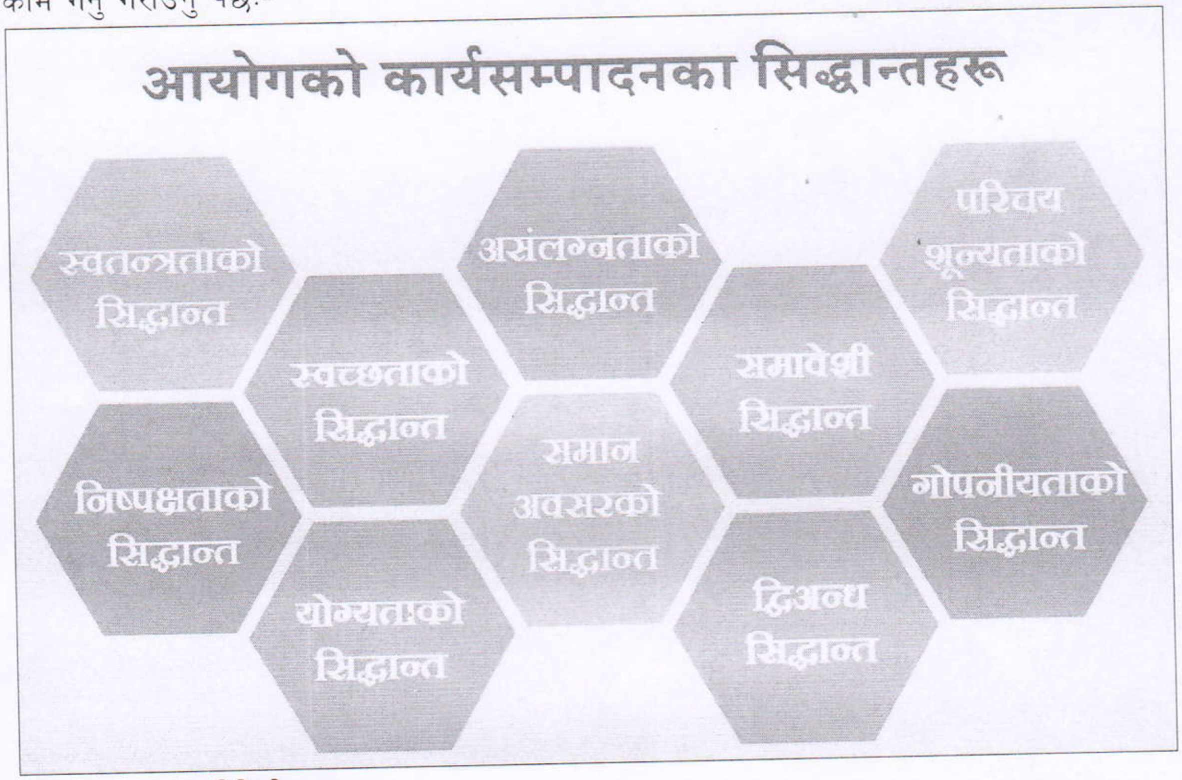

१०. आयोगबाट प्रदान गरिने सेवाहरूः

- वार्षिक कार्यतालिका प्रकाशन
- माग पद संकलन
- प्रतिशत निर्धारण
- शैक्षिक योग्यता एवं पाठ्यक्रम निर्माण, परिमार्जन र संशोधन
- विज्ञापन प्रकाशन
- दरखास्त संकलन
- प्रश्नपत्र निर्माण र परिमार्जन
- प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा सञ्चालन
- उत्तरपुस्तिका परीक्षण

प्रदेश लोक सेवा आयोग
लुम्बिनी प्रदेश
बुटवल, नेपाल

- लिखित नतिजा तयारी एवं प्रकाशन
- प्रयोगात्मक परीक्षा तथा सीप परीक्षण(प्रयोगात्मक परीक्षा तथा सीप परीक्षण हुने पदहरूका लागि)
- अन्तर्वार्ता
- सिफारिस
- बढुवा सम्बन्धी उजुरीमा आवश्यक छानविन गरी आवश्यक निर्णय गर्ने
- रिक्त पदहरूको नियुक्ति, पदस्थापना लगायतका विषयमा निरीक्षण गर्ने।

११. दस्तुर तथा शुल्कः

आयोगबाट विभिन्न कामको सिलसिलामा लिईने दस्तुर, शुल्क देहायबमोजिम व्यवस्था गरिएको छ।

दरखास्तको दस्तुर तथा शुल्क विवरण(बढुवाको लागि समेत)

तह	दस्तुर (रु.)
एघारौं र बाह्रौं तह	१५००
नवौं र दशौं तह	१२००
छैटौं, सातौं र आठौं तह	१०००
पाँचौं तह	५००
चौथो तह	४००
सवारी चालक	२००
कार्यालय सहयोगी	१००

समान तहको विभिन्न पदको संयुक्त परीक्षा हुनेगरी विज्ञापन भएकोमा प्रति थप समूह/पत्रको लागि निम्न बमोजिम परीक्षा दस्तुरको व्यवस्था रहेको छ।

तह	दस्तुर (रु.)
एघारौं र बाह्रौं तह	६००
नवौं र दशौं तह	५००
छैटौं, सातौं र आठौं तह	४००
पाँचौं तह	२००
चौथो तह	१५०
सवारी चालक र कार्यालय सहयोगी	१००

१२. निवेदन, उजुरी उपर निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी

प्रदेश लोक सेवा आयोग
लुम्बिनी प्रदेश
बुटवल, नेपाल

(क) प्रक्रिया

- सूचना मागकर्ताले आफुले माग गरेको सूचना सहितको विवरण उल्लेख गरी आयोगको सूचना अधिकारीलाई सम्बोधन गरी निवेदन दिनुपर्ने,
- निवेदकले माग गरे बमोजिमको सूचना तत्काल उपलब्ध गराउन नसकिने प्रकृतिको भएमा सूचना अधिकारीले कारण सहित सूचना उपलब्ध गराउने समय तोकी सोको जानकारी निवेदकलाई गराइनेछ,
- सूचना अधिकारी समक्ष माग गरिएको सूचना आफुभन्दा माथिल्लो तहबाट निर्णय गराउनुपर्ने भएमा सोको जानकारी सूचना मागकर्तालाई तत्काल गराई १५ दिनभित्र सूचना माग निवेदन उपर भएको निर्णय उपलब्ध गराइनेछ,
- सूचना मागकर्ताले माग गरेको विवरण स्थलगत भ्रमणबाट दिन सकिने अवस्था भएमा सूचना अधिकारीलाई स्थलगत भ्रमण गरी प्रतिवेदन पेश गर्न लगाउन सकिनेछ। यसरी भ्रमण गरिसकेपछि भ्रमणमा खटिने पदाधिकारीले माग सूचनाको सम्बन्धमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ। प्राप्त प्रतिवेदनका आधारमा निर्णय गराउन आवश्यक भए निर्णय गराई र निर्णय गराउन आवश्यक नभए सोझै सूचना अधिकारीले आवश्यकता अनुसारको सूचना मागकर्तालाई उपलब्ध गराइनेछ,
- प्रदेश लोक सेवा आयोगको ऐन, नियम तथा निर्देशिकाले सूचना प्रवाह गर्न नमिल्ने, गोप्य रहने भनी तोकिएको विषयमा सूचना प्रवाह गरिने छैन,
- अन्य विषयको निर्णय विषयको कार्यप्रकृति अनुसार टिप्पणी, समूह प्रतिवेदन, छलफल आदिका आधारमा हुने गर्दछ।

(ख) निर्णय गर्ने अधिकारी

- सूचनासँग सम्वन्धित विषयको प्रकृति अनुसार आयोगका सचिव वा आयोग

(ग) सूचना अधिकारीले उपलब्ध गराएको सूचना उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

सचिव श्री चिरञ्जिवी पौडेल

१३. सम्पादन गरेको कामको विवरण (२०८१ साउन-असोज)

- आ.व.२०८१।०८२ का लागि पदपूर्ति सम्बन्धी वार्षिक कार्यतालिका प्रकाशन गरिएको,
- आयोगको पाँचौं स्थापना दिवस विविध कार्यक्रम गरी मनाइएको,

- विभिन्न तहअनुसारका पदहरूको लागि आवश्यक कुल ४८ वटा पदका पाठ्यक्रम निर्माण तथा आवश्यकताअनुसार परिमार्जन गरी आयोगको वेवसाइटमार्फत प्रकाशन गरिएको,
- प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत अधिकृतस्तर नवौं तह(प्राविधिक/अप्राविधिक)तर्फका अन्तरतह, खुला तथा समावेशी, कार्यक्षमताको मूल्यांकनद्वारा हुने बढुवा र ज्येष्ठता एवं कार्यसम्पादनको मूल्याङ्कनद्वारा हुने बढुवा गरी कुल १४१ पदका लागि विज्ञापन प्रकाशन गरिएको,
- प्रदेश निजामती सेवा अन्तर्गत अधिकृतस्तर सातौं तह(प्राविधिक/अप्राविधिक)तर्फ र स्वास्थ्य सेवा तर्फका अधिकृतस्तर आठौं तहका विभिन्न पदहरूको अन्तरतह, खुला तथा समावेशी, कार्यक्षमताको मूल्यांकनद्वारा हुने बढुवा र ज्येष्ठता एवं कार्यसम्पादनको मूल्याङ्कनद्वारा हुने बढुवा गरी कुल १६१ पदका लागि विज्ञापन प्रकाशन गरिएको,
- कुल १७ वटा विज्ञापन अनुसारको पदहरूको प्रथम चरण तथा अन्तिम चरण समेत गरी लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशन गरी वेवसाइट मार्फत सार्वजनिक गरिएको,
- कुल ८२ वटा सूचनामार्फत गत आ.व. मा विज्ञापन गरिएका पदहरूको सिफारिस साथै यस आ.व.मा विज्ञापन गरिएका पदहरूको सिफारिस र वैकल्पिक उम्मेदवारहरूको सिफारिस समेत गरी कुल ४८३ जना उम्मेदवारहरू सिफारिस गरिएको जानकारी वेवसाइटमार्फत सार्वजनिक गरिएको,
- आयोगको पाँचौं वार्षिक प्रतिवेदन(आ.व.२०८०।०८१ मा सम्पादन गरिएका विवरण उल्लेख गरी) प्रदेश प्रमुखसमक्ष पेश गरिएको।

१४. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण (२०८१।०८२ साउन-असोज)

बजेट शीर्षक	विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
चालु	रु.८,३०,००,०००।-	रु.१,९८,२०,०२१।-	२३.८७
पुँजीगत	रु.७०,००,०००।-	रु.४,९९,४२०।-	७.१३
जम्मा	रु.९,००,००,०००।-	रु.२,०३,१९,४४१।-	२२.५७

प्रदेश लोक सेवा आयोग
लुम्बिनी प्रदेश
बुटवल, नेपाल

१५. सार्वजनिक निकायको वेबसाइट

प्रदेश लोक सेवा आयोगको वेबसाइट www.ppsc.lumbini.gov.np

१६. सार्वजनिक निकायले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली

आयोगको ऐन, नियमावली र निर्देशिकामा गोप्य रहने भनी उल्लेख गरेका सूचना बाहेक सबै सूचनाहरू आवश्यकतानुसार दैनिक रुपमा प्रकाशन हुने गरेको।

१७.सार्वजनिक निकायका सूचनाहरू अन्यत्र प्रकाशन भएको वा हुने भए सोको विवरण

- आयोगको वेवसाइट www.ppsc.lumbini.gov.np,
- प्रदेश लोक सेवा आयोगको वार्षिक प्रतिवेदन(वार्षिक रुपमा),
- आयोगबाट हुने पदपूर्तिको विज्ञापन गोरखापत्र राष्ट्रिय दैनिकमा प्रकाशन गर्ने गरिएको,
- प्रदेश लोक सेवा आयोगको फेसवुक पेजः प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी प्रदेश, वुटवल।